

SOSBIERANĚ

ŽARTY A ROZMARY

G. K. LASKOMERSKÉHO.

TURČIANSKY SV. MARTIN.

Nákladom Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku.

1922.

Allopatia.

(Lekárska úvaha.)

Tres faciunt collegium.

Každý človek musí umrieť, a to dvojakým spôsobom môže urobiť: alebo bez, alebo s lekárskou pomocou. Toto deje sa systematickým, tamto nesystematickým spôsobom. Kto tedy poriadne, t. j. systematickým spôsobom, t. j. toľko, ako s lekárskou pomocou (ope artis) chce s tohto biedneho sveta do blahých krajov prestúpiť, tomu nakrátce podám tri najhlavnejšie spôsoby, akými systematicky so sveta zísť môže, a tie sú: homeopatia, hydropatia a allopatia.

Kto rojí za homeopatickým, t. j. kašičkovým liečením, t. j. dunstovým (dunstom nazývajú Nemci najdrobnejší brok, a ztade porekadlo: „Er macht ihm einen blauen Dunst vor“) — toho jednoducho odkazujem na homeopatické výsledky na Dolnej zemi r. 1863 a v Orave roku 1864/5, kde — keďže Pán Boh tie kraje homeopatiou navštívil — ľudia hladom mreli. Roku 1864, keď u nás seno dosiahlo neslýchanú cenu 4 zl. r. č., som ja — okolnosťami prinútený a homeopatickou literatúrou povzbudený — moje dve skromné paripy vzal tiež do homeopatickej kúry. Seno som potenciroval; vezmúc z neho 5 funtov, smiešal som ho s 5 funtami slamy; z tejto miešaniny vytiahnúc 5 funtov, zasa som to s čistou slamou pomiešal, a z tohoto zase 5 funtov vzal, a tak ďalej pokračoval podľa pravidiel až do desiatej potencie, a výsledok tejto desiatej potencie sine potentia predkladal som tátošom. Ale

Žarty a Rozmary.

83

nevďak — keď moje pipary, ako ten cigánsky kôň, už-už mali ku homeopatii privyknuť — padly na impotenciu, čili maľomocnosť, ako nevinná obeť systematického homeopatického zachádzania. To ma skonfundovalo, a naďalej odstupujem od podobnej kúry. A to je tedy experiment homeopatický.

Hydropatia. Kurujeme sa vodou a buďme si sami lekármi, ako u mormonov každý môže byť kňazom. Je to ozaj lacná a lačná kúra, a len to mi je divné, že náš Hospodín nestvoril nás hneď ako čfky a raky vo vode, kde by sme spásonosný liek vždy vókol seba mali, v ňom žili, dýchali, vôbec by sme sa vždy v tom elemente pohybovali.

Ba už som si myslel, keď sa vlni plané a drahé vína urodily, že sa do vody, t. j. do náručia hydropatie hodím, ale dobré bansko-bystrické víno ma od tejto samovraždy zachovalo. Nuž a dobre tak bolo, lebo som ešte, a to dost divno, v nijakom prírodopise nečítal, že sa človek od koňa, osla, voľa, vôbec nerozumného zvierata líši hlavne tým, že nepije, ako na pr. teľce, výlučne vodu, ale víno, pivo, roztopčín atď., a jedine vtedy, keď v týchto eksceduje, tamtým rovným sa stáva. Nuž a potom či je ozaj tá voda takou neutrálnou, za akú ju vyhlasujú? No nie! Voda narobila svetu omnoho viac škody, ako víno alebo pivo. Prečože, reku, vymysleli „wasserdichte“-čizmy, „wasserdicht“-kabát, klobúk atď. a iné „wassrdité“ veci; prečože hovoria, že je voda ani v čizme nie dobrá, keď je voda nie škodná? Či je ona azda v hlave, v prsiach, bruchu a v koži dobrá? Či je azda prospešná, keď básnikove mozgy rozmocí, spisovateľove články zaplaví? Či je voda vítaná, keď sa z očí prúdi, z nosa kvapká a kútikmi leje, keď z kože cincurom vyviera? Kto mi to podvráti, že sa viacej

ľudí utopilo vo vode, ako vo víne, pive alebo pálenke?! Hej, domíni, vodnatí kolegovia! Vy, čo sa na potvrdenie svojho učenia vodoliečby o sv. Písmo opierate, či ste sa toho nedočítali, že keď Boh hriešny, bezbožný svet trestať chcel, vypustil za 40 dní všetky nebeské flúdre, hydropatiou ho navštívil a vytopil? Či to bola voda neutrálna? Prečo to neurobil vínom? Ba práve Pán Boh z vln zničujúcej duše jediného muža, ktorý sa, rogo humillime, práve prvý dobrým vínom podfrcnul, „Noema“ pred smrťou vody zachránil. No, čo na to?

Hovoríte, že je voda neutrálna! Čert z pekla je neutrálny, nie voda! Vysvetlím to príkladom. Takých, čo robiť nechcú, čo na účet druhých radi dobre žijú, darebákov, ako na pr. u nás sú mnohí bankrotníci, ktorých v Belgii nasledovne kárajú a nútia ku práci: Zavrú ho do izby, v tej izbe stojí pumpa, s vrchu steny avšak neprestajne priteká voda. Keď darebák nepumpuje, vyrastie mu voda až po ústa, a tak potom už len usilovne pumpuje, aby sa nezalial. Keď sa tá procedúra denne opakuje, o krátky čas panák navykne na robotu len milá vec! Nuž ale keby voda bola neutrálna, či by ten darebák tak ochotne pumpoval? Veru nie!

Ďalej hovoria páni mokří kolegovia, že sa človek má zdržiavať mäsitého pokrmu. Pomínúc tu Starý a Nový zákon, ktorým by ľahko odporne dokázal, odkazujem vás na sústavu človeka a jeho prírodnú ústrojnosť, či má len trávu jest? Či má azda zuby, ako krava, len na spodku, či má krkové sväzky — „ligamentum nuchae“ — ako hoviadko, aby mohol štvornožky s ovisnutou hlavou novosvetku pošklbovať? A skutočne bol by to pekný, zaujímavý pohľad vidieť na prechádzkach slečnu a gavalierov šklbať lopúchy a pápavu.

Držte sa tedy allopatie! Allopatia má svoje historické právo, ona rozkazuje a používa všetko, čo nad, na a pod zemou jestvuje: horké, sladké, kyslé, hladké, chladné, mäkké, teplé, ľahké, vrelé, mokré, tvrdé, ťažké, suché, ostré, svetlé, tmavé. Netrpí nijakého dualizmu, ale je skôr konfederácia všetkých homeo-, hydro- a vinopatií, semelkúry, Baumnichtgscheidtizmu (nový nástroj sipirovať vody) atď.

Allopatia je omnibus, starý peň, z ktorého všetko vzrastá; avšak ako iné stromy, tak i on

navštevovaný býva húsenicami, motýľmi, chrústmi. Keď jedna alebo druhá ratolesť ďaleko zajde, tá zahynie, a šťava vracia sa do pňa. Zná ona dobre, že človek nie z kašičiek, ani nie jedine z vody pozostáva, a preto podáva mu všakové lieky. To je allopatia, dilectissimi. Ani Jób si vodou chrasty neliečil, ba ani anjel nehojil Tobiašovi slepé oči homeopatickými guľôčkami, ani dúšou, ani magnetizmom, ale olejom, bezpochyby rybacím. Z tohoto všetkého vysvitá, že kto systematicky, t. j. pomocou lekára chce umrieť, nech

oddá sa s pokojnou myslou do rúk allopatických, lebo ovšem veselšie je s frankfurtskou virštlou v žalúdku stúpať na druhý svet, ako sa utopiť, hladom umrieť. Tantalus, hľa, prešiel obe kúry: trčal vo vode až po bradu, a dietne na jablká koketiroval, a žije, ovšem len v pamäti ľudskej, i to ako príklad strašných trápení. Tantalus by sa rád bol sprostil hydropatie, keby mu bola stála k službám.

Tedy my, allopatí, vyhodíme vás homeopatov na lopate ta do Hladomeru, a hydropatov k morskému oku, tam vyše Malachova. Vivat allopatia, percat mundus!

**Na Vianoce 2016
spracoval a vydal:**

Desatoro čitateľom.

Ako sa otvára kniha ?

Nie tak -

ale tak

Ako sa drži kniha ?

Nie tak -

ale tak

Ako sa obracajú listy ?

Nie tak -

ale tak

1. Spomni si zakaždým, keď berieš vypožičanú knihu do ruky, že nie je tvojím majetkom a že ju musíš vrátiť v čas a celkom neporušenú.
2. Vypožičanú knihu zaobal doma hneď do papiera. Neber ju do nečistých rúk. Pamätaj, koľko čitateľov bude chcieť ešte za tebou čítať tú istú knihu, čistú a neporušenú.
3. Ušpinená kniha budí ošklivosť, prenáša i nákazlivé choroby. Preto neobracaj strany naslinenými prsty, nevkladaj medzi ne tužky, sirky a pod., nezahýbaj rohy strán, ale vlož na miesto, kde si dočítal pásič čistého papiera alebo stužky.
4. Pri čítaní nevyvracaj a nerozlamuj chrbát knihy; keď leží na stole, neopieraj sa o ňu rukami; neodkladaj knihu na miestach vlhkých alebo zaprášených.
5. Nečítaj pri jedle ani v posteli. Pri čítaní nezabudni vše vydýchnuť a dať odpočinúť očiam.
6. Nezáleži na počte kníh, ktoré si prečítal, ale na tom, čo a ako si čítal.
7. Preto čítaj pozorne a oddane, nečítaj len očami, ale čítaj srdcom. Nepreskakuj pri čítaní odstavce alebo i celé strany. Voľ len knihy dobrých spisovateľov.
8. Vypisuj si, čo sa ti pri čítaní najväčšmi páčilo, čo ťa dojalo alebo uchvátilo: krásne opisy, významné vety, zaujímavé výpovede. Poznamenaj si krátky obsah knihy, titul a spisovateľa.
9. Nečítaj mnoho naraz, ale čítaj každý deň — a každý deň niečo dobrého vykonaj.
10. Už sa z kníh dobru a pravde. V tom je smysel života.